

SPK

STATENS
PENSJONSKASSE

PENSJONSKONFERANSEN 2016

Ny offentlig tjenstepensjon

Adm.direktør Finn Melbø

Statens pensjonskasse

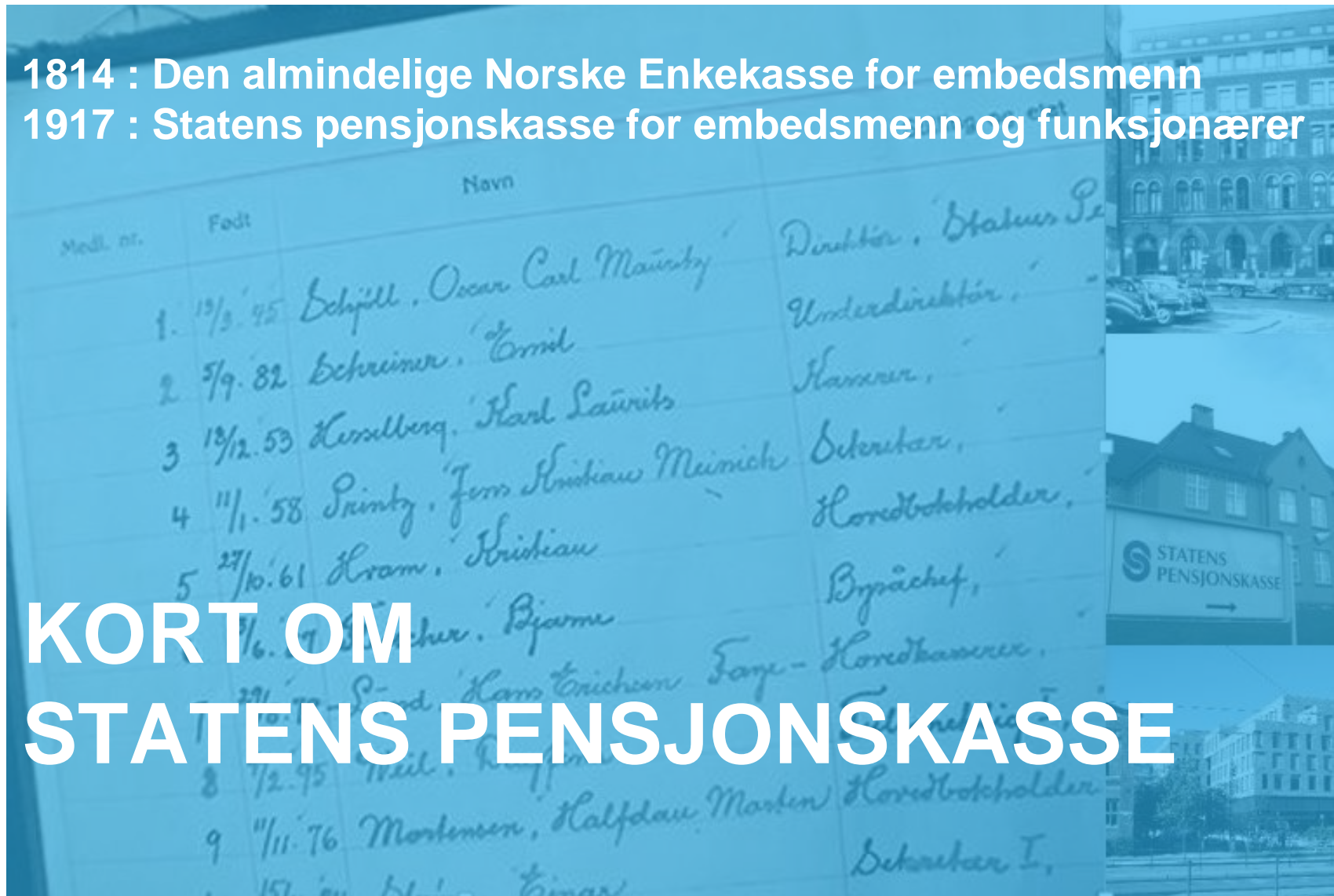
Dette skal jeg si noe om:

- Kort om Statens pensjonskasse
- Kort om Pensjonsordningen for apotekvirksomhet
- Utfordringer ved dagens ordning
- Ulike alternative løsninger
- Prinsippforslaget fra Arbeids- og sosialdepartementet
- Videre prosess – hva kan bli diskusjonstema videre?
- Hva vil ny off.tjenestepensjon kreve av leverandører?

1814 : Den almindelige Norske Enkekasse for embedsmenn

1917 : Statens pensjonskasse for embedsmenn og funksjonærer

KORT OM STATENS PENSJONSKASSE

1 av 3 yrkesaktive er medlemmer i SPK

I overkant av 1 050 000 medlemmer og 1 480 arbeidsgivere

300 000 yrkesaktive

267 000 pensjonister

15 000 delvis pensjonister og delvis yrkesaktive

472 000 personer med opptjente rettigheter fra tidligere arbeidsforhold

Flere nøkkeltall:

492 milliarder kroner i pensjonsforpliktelser

Pensjon:

24.9 milliarder kroner i utbetalte pensjoner

15.5 milliarder kroner i innbetalt pensjonspremie

Forsikring:

238 millioner kroner i utbetalte erstatninger
gruppeliv og yrkesskade

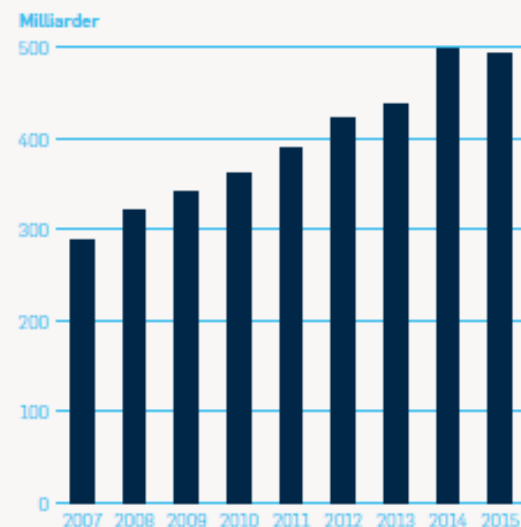
226 millioner kroner i innbetalt forsikringspremie

Lån:

75 milliarder kroner i utlånsportefølje

Kapitalforvaltning

Utvikling pensjonsforpliktelsen

Endring i pensjonsforpliktelsen fra år til år gjenspeiler kostnadene knyttet til blant annet reguleringer og endringer i bestanden. Reduksjonen fra 2014 til 2015 skyldes endret utførepunkt.

Samfunnsoppdrag:

- Riktig pensjon og premie til rett tid
- Informasjon og tjenester som er tilpasset brukernes behov
- Sikker og effektiv drift
- God gjennomføring av reformer

Vår virksomhetsidé

SPK skal være ledende på offentlig tjenstepensjon i Norge ved å levere kostnadseffektive tjenester til forventet kvalitet.

Slik skal vi oppfattes av medlemmer, kunder, myndigheter og omverdenen for øvrig

Effektiv drift

0,11 %

Statens pensjonskasse har lavest administrasjonskostnad i markedet.

Dagens lave kostnad er basert på dagens medlemstall og effektiv utnyttelse av vårt store volum.

Sjekk saken min >

Hvem er medlem? >

Logg inn >

Verdien av medlemskapet >

APOTEKORDNINGEN

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er en lovfestet pensjonsordning for ansatte ved apotek. I tillegg er noen arbeidstakere innenfor farmasifaget tilknyttet ordningen. Statens pensjonskasse administrerer ordningen.

Minste pensjon for rett til medlemskap i pensjonsordningen er uret

Storingsnet har vedtatt å redusere minste pensjon for rett til medlemskap i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA). Endringen trer i kraft fra 1. januar 2025. Dette betyr at du blir medlem i denne ordningen dersom du arbeider minimum 20 prosent stilling hos en arbeidsgiver tilknyttet POA.

Kurs og foredrag

Både arbeidstakere og arbeidsgivere har god nytte av å vite hva tjenstepensjonsordningen i Pensjonsordningen for apotek innebærer. Statens pensjonskasses (SPK) kurstilbud er åpent for virksomheter som melder seg inn i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA). Du kan kreve utdelt kurs

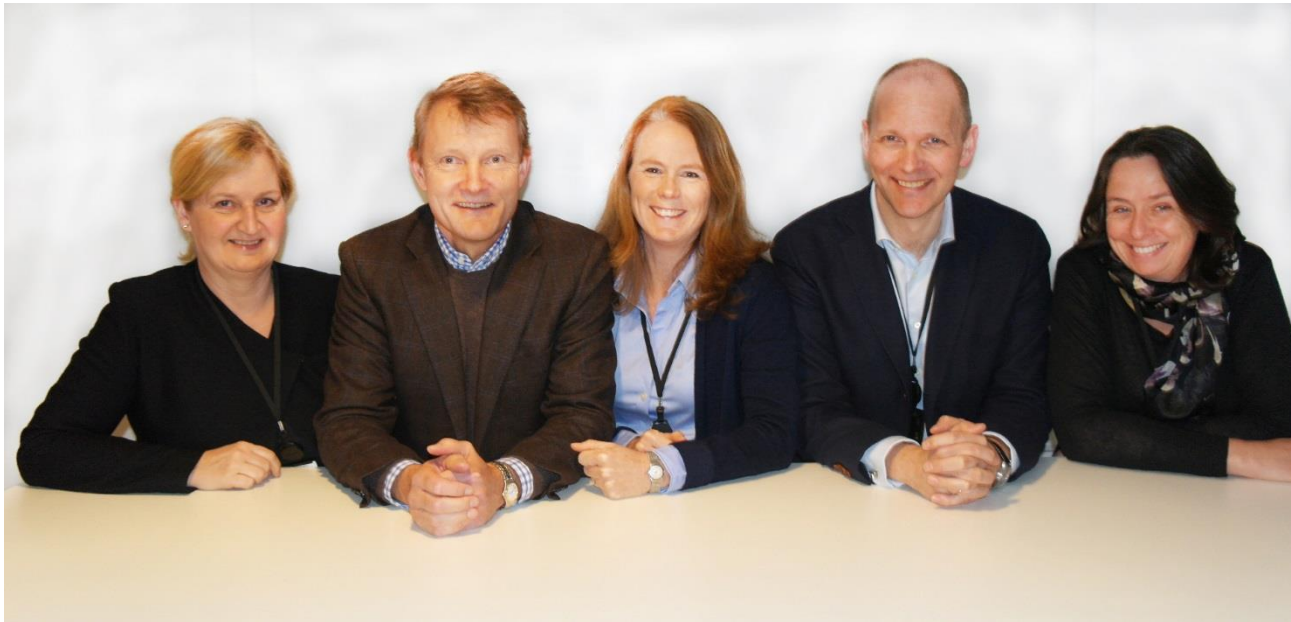
Kurs i medlemskap og rapportering

25. mai arrangerer POA - i regi av Statens pensjonskasse - kurs i medlemskap og rapportering, spesielt for deg som rapporterer lønns- og stillingsdata for apotekene. Meld deg på kursen for å lære om vilkårene for medlemskap i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet, korrekt rapportering og pensjonsmeldingskjemaet.»

DETTE ER PENSJONSORDNINGEN FOR APOTEKVIKRSOMHET

Administreres av Statens pensjonskasse

Liten, men faglig dyktig og effektiv gjeng

Egen ordning – egen lov

PENSJONSORDNINGEN
FOR APOTEKVIKRSOMHET

- En lovfestet tjenstepensjonsordning for apotekere og ansatte i apotekene.
- Særlovsordning: Lov om Pensjonsordning for Apotekvirksomhet fra 1953 (POA-loven).
  - Bestemmelsene i loven følger for en stor del bestemmelser i lov om Statens pensjonskasse.
  - Forvaltningen av midlene er regulert i en egen administrasjonsinstruks, og skal følge regler som gjelder for øvrige pensjonskasser.

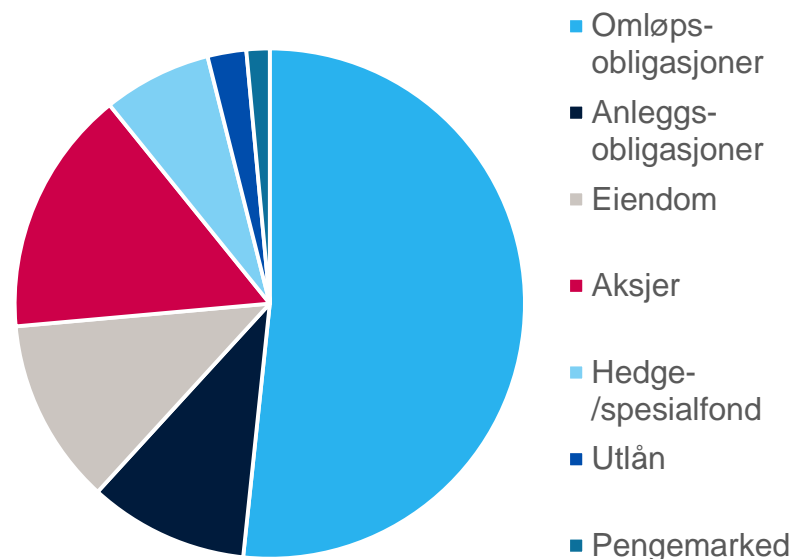
Pensjonsordningen i tall

Kunder og medlemmer

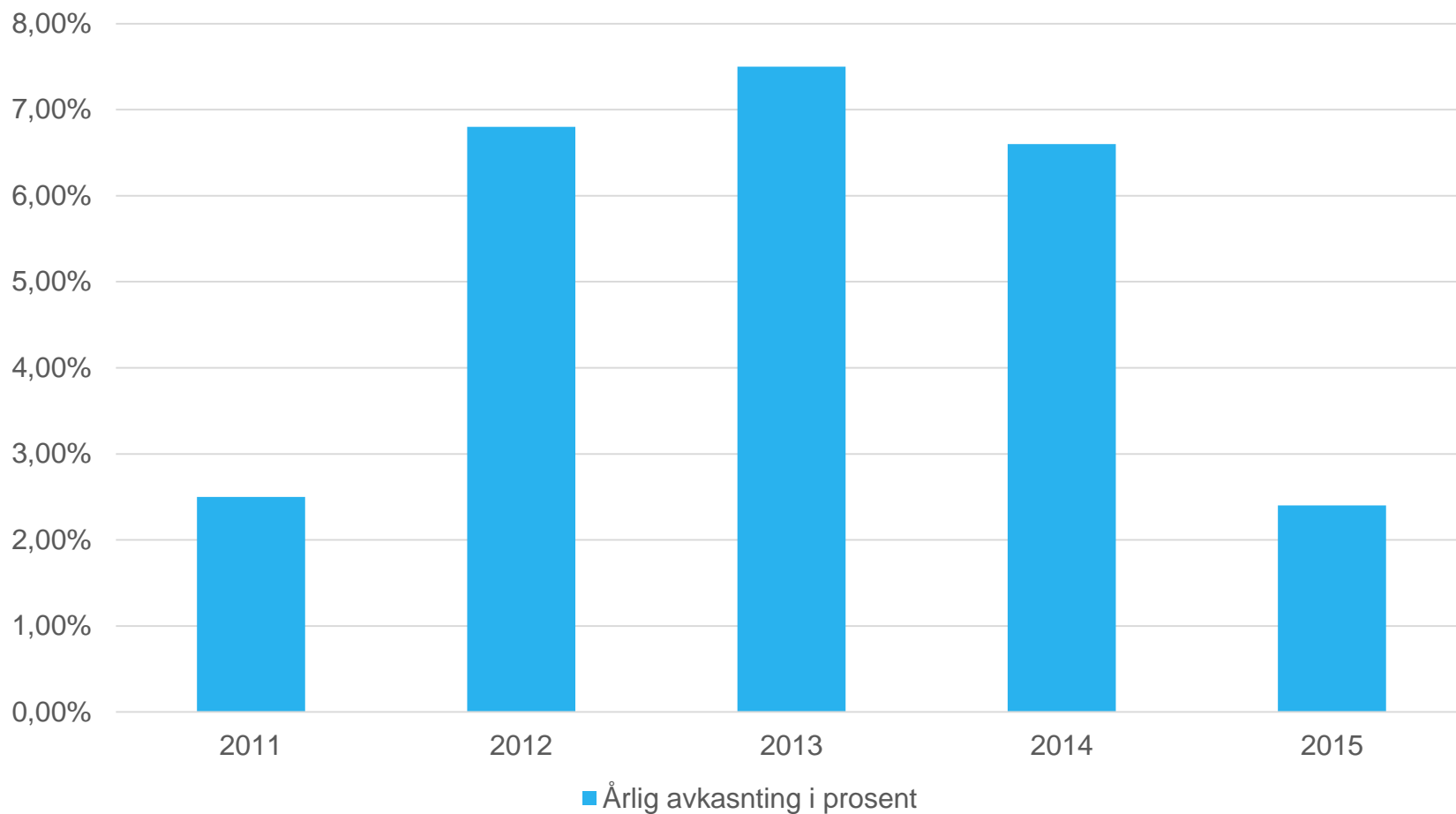
	2015
Antall apoteker som er kunder	830
Antall medlemmer	19 700
- Aktive medlemmer	7 600
- Pensjonister	4 900
- Medlemmer med oppsatte rettigheter	7 200

Midler under forvaltning

7, 8 milliarder – plassert i

Avkastning siste 5 år

OFFENTLIG TJENESTEPENSJON I DAG

Ny situasjon

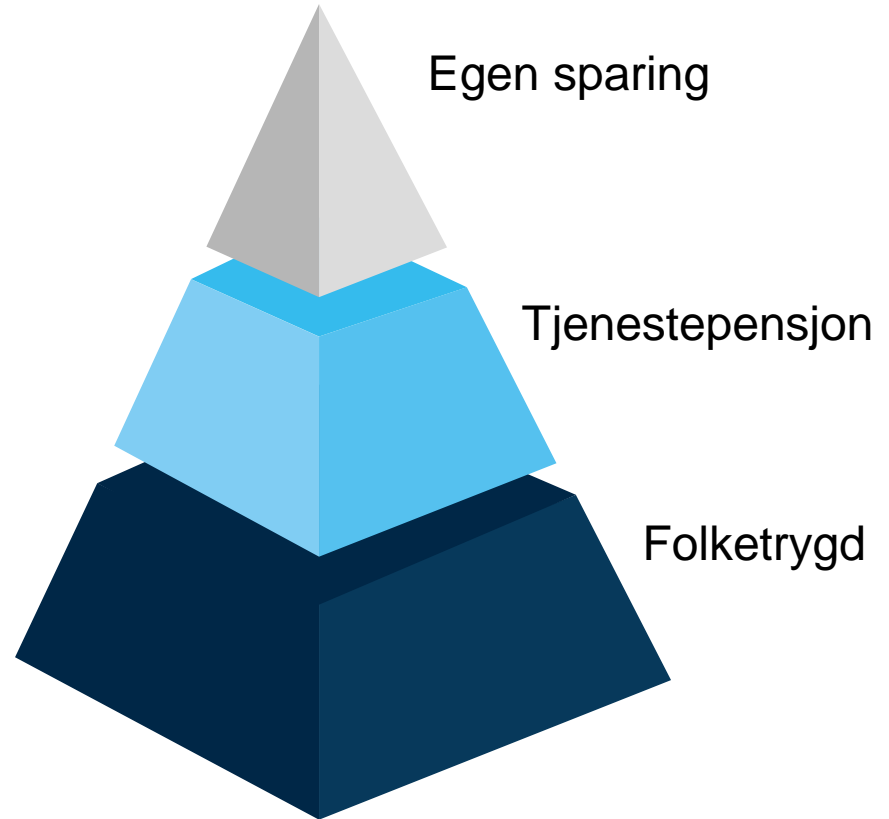
I 2006 fikk vi obligatorisk tjenstepensjon.

I 2011 fikk vi ny alderspensjon i folketrygden.

Det førte til:

Tjenstepensjon og folketrygd har forskjellige oppgaver.

Vi fikk to systemer som ikke passer sammen.

Utfordringer med dagens ordning:

- Svake arbeidsincentiver
- Inkonsistent (etter ny Folketrygd)
- Innlåsing – lite mobilitet (privat – off. sektor)
- Uforutsigbare kostnader for arbeidsgiverne
- Svært lav uttelling for yngre arbeidstakere med middels eller lav inntekt med lange karrierer
- Offentlig ansatte må jobbe lenger enn i privat sektor for å kompensere for leveldersjusteringen.

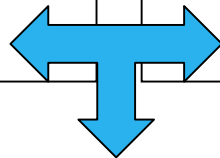
Generelt:

Lite bevissthet om at tjenestepensjon er en del av de samlede lønnsbetingelsene

To pensjonssystemer – to ulike prinsipper

- **Folketrygden** er en grunnsikring som gjelder alle.
- **Påslagsmodell** (yngre årskull)
  - Pensjon beregnet ut fra oppspart pensjonsbeholdning.
  - Opptjening etter allårsregel (13 – 75 år = 62 år).

- **Offentlig tjenstepensjon** er resultat av arbeidsinnsats - utsatt lønn.
- **Ytelsesmodell**
  - Pensjon beregnet ut fra prosent av sluttlønn.
  - Opptjening skjer over en periode på 30 år.

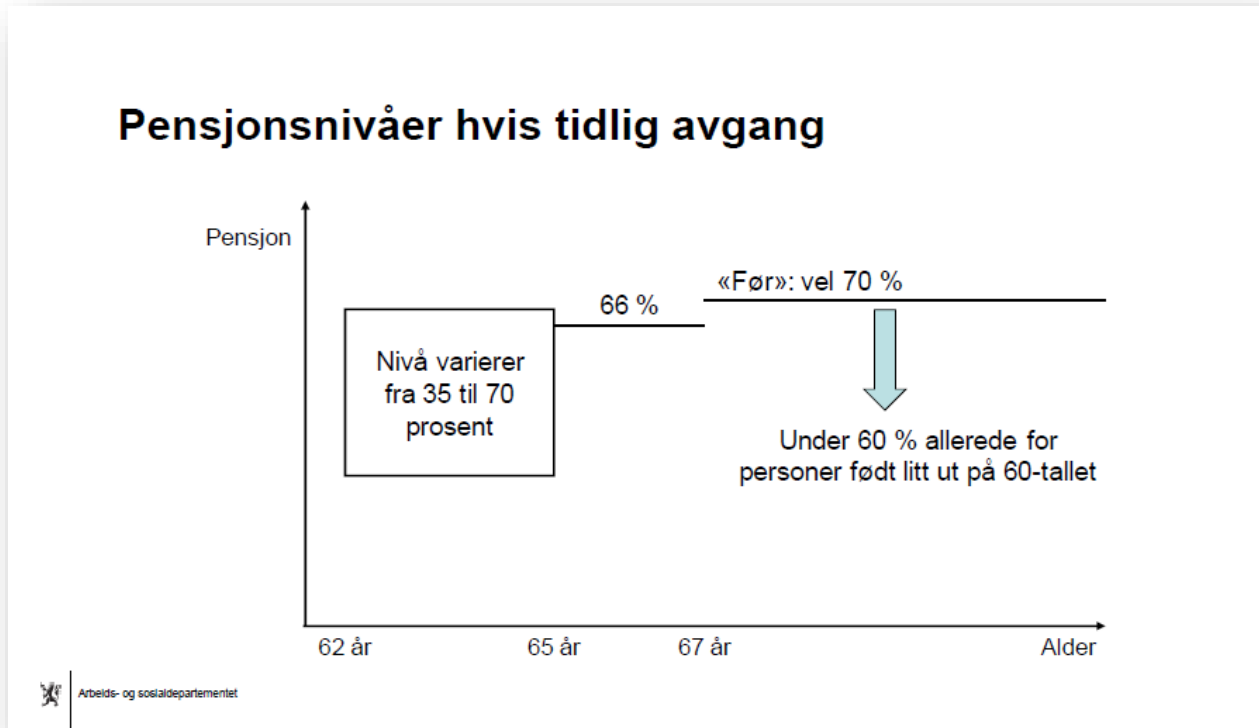
Samordning

To pensjonssystemer som er bygget opp så forskjellig gir ikke-konsistente resultater.

Krever ekstremt komplisert samordningsregelverk som vil bli komplisert å forstå.

Dersom dagens ordning videreføres, blir det mindre og mindre igjen av tjenstepensjonen

Utfordringer ved dagens offentlige ordning

- Årsaken til at pensjonsnivåene for yngre årskull reduseres er hovedsakelig:
  - Tjenestepensjonen er videreført som en sluttlønnbasert bruttoordning som gir full pensjon etter 30 år, og ingen opptjening deretter
    - Ingen insentiver til å stå lenger i arbeid
    - Ingen fleksibilitet til å kompensere for levealdersjustering
  - AFP er videreført som tidligpensjonsordning.
    - Verdien tilfaller kun de som går av tidlig
    - AFP vil bli ulønnsomt for yngre årskull som da får en lavere alderspensjon

Alternative løsninger. Sentrale spørsmål: Hvem tar risiko – hva gir høyest pensjon?

Ordning	Arbeidstaker	Arbeidsgiver	Samfunn
Ytelse med samordning	<p>Med full opptjening må offentlig ansatte jobbe lengre enn i privat sektor for å kompensere for levealdersjusteringen.</p> <p>For de som jobber etter 67 år, blir tjenstepensjonen en stadig lavere andel av samlet pensjon.</p> <p>Utbetalingene fra tjenstepensjonsordningene vil bli stadig lavere for yngre årskull.</p> <p>Risiko: Arbeidsgiver tar risikoen.</p>	<p>Risiko: Arbeidsgiver tar all risiko.</p> <p>Balanse-effekt: Forpliktelser som må balanseføres.</p>	<p>Personer med full opptjeningstid har ikke noe igjen for å stå lenger i arbeid.</p> <p>Hindrer mobilitet mellom offentlig og privat sektor</p>
Netto påslagsordning	<p>Garantert regulering, Kjønnsnøytral årlig opptjening.</p> <p>Risiko: Arbeidstaker tar ingen risiko.</p>	<p>Risiko: Arbeidsgiver tar all risiko</p> <p>Balanse-effekt: Forpliktelser som må balanseføres</p>	<p>Skillet mellom pensjonsrettigheter og nødvendig kapital er kompliserende</p> <p>Skaper mer mobilitet enn Ytelse med samordning</p>
Hybrid	<p>Pensjonskapitalen divideres med forventet gjenstående levetid, som er høyere for kvinner enn for menn.</p> <p>Risiko: Delt</p>	<p>Risiko: delt</p> <p>Balanse-effekt: Forpliktelser som må balanseføres</p>	<p>Skillet mellom pensjonsrettigheter og nødvendig kapital er kompliserende.</p> <p>Skaper mer mobilitet enn Ytelse med samordning.</p>
Innskudd	<p>Risiko: Arbeidstaker tar all avkastningsrisiko.</p>	<p>Risiko: Forutsigbare utgifter. Ingen avkastningsrisiko.</p> <p>Tynger ikke balansen: Ingen forpliktelser som må balanseføres.</p>	<p>Lik ordning i privat og offentlig sektor. Det gir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • økt mobilitet • tjenstepensjon lettere å forstå. <p>SPK STATENS PENSJONSKASSE</p>

RAPPORT FRA DEPARTEMENTETS ARBEIDSGRUPPE

Prinsipielt utgangspunkt:

Har lagt til grunn:

- Alle år i jobb skal gi pensjonsopptjening
- Tjenestepensjonen skal beregnes uavhengig av folketrygden
- Pensjonen skal kunne tas ut fleksibelt fra 62 år og kombineres med arbeidsinntekt uten at pensjonen blir avkortet

- AFP kan ikke videreføres som en tidligpensjonsordning
- Alderspensjonen må utformes etter samme prinsipper som blant annet ny alderspensjon i folketrygden

Arbeids- og sosialdepartementet

Løsningsforslag alderspensjon

- Alderspensjon formes som en nettopensjon og beregnes uavhengig av folketrygdens ytelser
  - Årlige «innskudd» av lønn som bygger opp en pensjonsbeholdning
- Livsvarige pensjoner, dødelighetsarv, garantert regulering
- Folketrygdens delingstall benyttes

Løsningsforslag AFP

- AFP vurderes som en tilleggspensjon
- Utformes etter mønster av ny AFP i privat sektor
  - Beholdningsopptjening
  - Beregnes basert på opptjeningen i folketrygden
  - Utbetales livsvarig til alle med rett til AFP
  - Ingen avkortning for inntekt ved siden av AFP

Alternativ: « Forsikret AFP » er omtalt i rapporten

Oppsummert: Mange likhetstrekk med hybrid, men noen forskjeller:

- Kjønnsnøytral årlig opptjening
  - Hybriden har regler for årlig innskudd, høyere premie for kvinner
- Årlig pensjon beregnes ved at opptjeningen divideres med delingstall
  - I hybriden skal pensjonskapitalen divideres med forventet gjenstående levetid, som er høyere for kvinner
- Departementets argument: Påslagsmodell enklere for den enkelte:
  - Mer pedagogisk med kjønnsnøytrale opptjeningssatser og delingstall
  - Informasjon om delingstall lettere tilgjengelig enn selskapenes tariffer, og endringer er mer forutsigbare
  - Systemet i folketrygden normalt godt kjent

Hvilke utfordringer løses helt eller delvis av forslagene i rapporten?

- ✓ Svake arbeidsincentiver – styrkes
- ✓ Inkonsistent (etter ny Folketrygd) – skiller lag med Folketrygd
- ✓ Innlåsing – lite mobilitet (privat – off. sektor) – mobiliteten øker
- ✓ Svært lav uttelling for yngre arbeidstakere med middels eller lav inntekt og lange karrierer – gir bedre uttelling
- ✓ Offentlig ansatte må jobbe lenger enn i privat sektor for å kompensere for levealdersjusteringen – faller bort

Generelt:

Lite bevissthet om at tjenestepensjon er en del av de samlede lønnsbetingelsene – økende?

HVA KAN BLI DISKUSJONSTEMAER FREMOVER?

Aktuelle spørsmål

Skal arbeidsgiver ta hele risikoen?

Fortsatt høye og uforutsigbare kostnader for arbeidsgiver. Må balanseføre.

Er det behov for å sette AFP på dagsorden i hele arbeidslivet?
(ref. evaluering av pensjonsreformen i 2017)

Vil en innskuddsbasert ordning gi høyere pensjon for arbeidstakerne?

Vil en innskuddsbasert ordning gi høyere pensjon for arbeidstakerne?

Administrasjonskostnader:
Brede ordninger eller individuelle konti?

A man in a dark suit and light shirt is standing in a meeting room, gesturing with his hands as if presenting. Behind him are two large screens. The left screen displays a website with the 'SPK' logo and some text. The right screen is titled 'Pensjonssystemet i Norge' and shows a 3D bar chart with three bars of increasing height. The entire image has a blue tint.

KONSEKVENSER FOR OSS SOM LEVERANDØRER

Nye regler betyr ikke at gamle forsvinner

2016   2018?   2021   2025   2040...   2050...   2080 ...

Produkt 1

Alle født før 1953 får brutto pensjon som samordnes med opprinnelig FTR

53-kullet forventes å leve til rundt 2040. Etterlattepensjoner fortsetter ...

Produkt 2 (forberedelser)

1954- til 1962-kullene får brutto pensjon som samordnes delvis med ny FTR

62-kullet forventes å leve til rundt 2050. Etterlattepensjoner fortsetter ...

Produkt 3 (forberedelser)

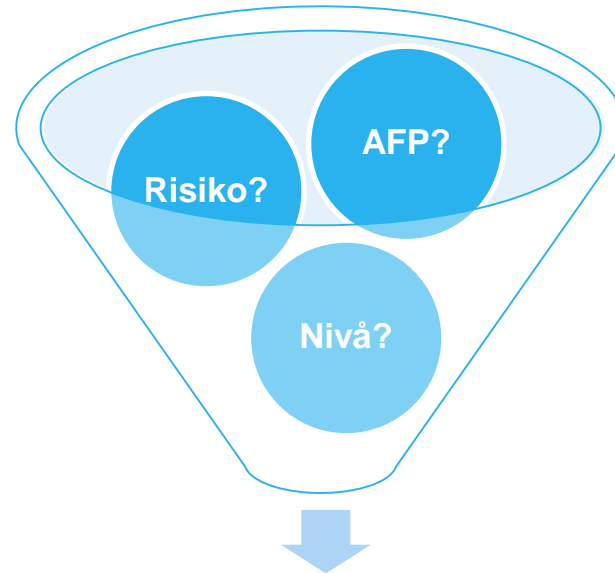
1963-kullet og yngre med opptjening før 2018. Bruttopensjon basert på opptjening før 2018 samordnet med ny folketrygd + ny OfTP fra 2018

Mange av dagens 30-åringer vil ha opptjening før 2018. De forventes å leve til 2080.

Produkt 4 (forberedelser)

1963 og yngre uten opptjening før 2018 får ny OfTP fra 2018

Åpne spørsmål:

- Hva vil ordningen koste?
- Hvor lang overgangsperioder?
- Hvor dyr/kompleks blir ordningen(e) å administrere?
- Fortsatt lite konkurranse i leverandørmarkedet?
- Hvor vanskelig blir dette å forstå for folk flest?

SPK

STATENS
PENSJONSKASSE

Takk for oppmerksomheten!

